

FRAMTIDENS JORDBRUK

Vägen mot ett klimatneutralt jordbruk 2050

Årsbok:
Skördeåret

20
22

 Lantmännen

Framtidens Jordbruk

Framtidens Jordbruk är Lantmännens vision och strategi för ett hållbart och lönsamt svenskt jordbruk. Vi kan nå ett klimatneutralt jordbruk senast 2050, samtidigt som skördarna ökar. Genom vårt långsiktiga arbete driver vi en hållbar utveckling i värdekedjan från jord till bord – och närmar oss vårt mål.

Lantmännen har identifierat 11 kritiska områden inom växtodling, och 11 kritiska områden inom kött- och mjölkproduktion som beskriver viktiga insatser längs hela värdekedjan. 2019 lanserade vi Framtidens Jordbruk och stakade ut vägen framåt och arbetar nu systematiskt för att ta stegen som krävs för hållbar omställning av jordbruket. Varje år rapporterar vi utvecklingen i en årsbok som utgår från de fyra områden inom vilka vi driver utvecklingen framåt: Kunskap, Bevis, Erbjudande och Samverkan.

Kunskap

Vi utvecklar och fördjupar kunskapen om hur jordbruket kan bli mer lönsamt och hållbart.

Bevis

Vi testar och visar upp framtidens lösningar i praktiken på våra tre Framtidsgårdar.

Erbjudande

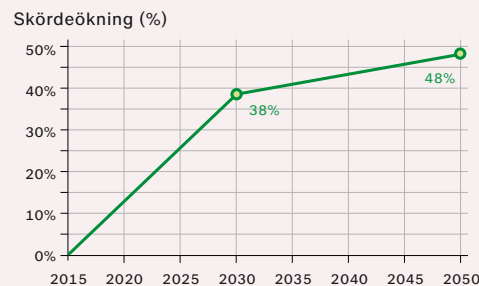
Utifrån vår kunskap tar vi fram konkreta erbjudanden till marknaden.

Samverkan

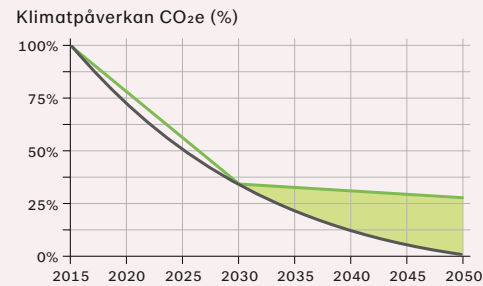
Tillsammans med andra aktörer möter vi utmaningarna och stänger innovationsgapet till 2050.

Potential för skördeökning

Figur 1. Potential för skördeökning 2015-2050, räknat per hektar höstvetete.

Potential för minskad klimatpåverkan

Figur 2. Potential för att minska klimatpåverkan från odlingen, beräknat per ton höstvetete, samt gap mot Parisavtalet.

- Potential för CO₂e minskning
- Innovationsgap
- Minskningstakt för klimatpåverkan, enligt Parisavtalet

Lantmännens målsättning är att skapa förutsättningar för en hållbar primärproduktion med halverad klimatpåverkan vart tionde år, för att nå klimatneutralitet 2050.

Läs våra rapporter om Framtidens Jordbruk på [Lantmannen.se](https://lantmannen.se)

Att hålla kursen i en osäker tid

Året som gått har präglats av ett flertal större omvärldshändelser och ökat fokus på krisberedskap och försörjningstrygghet.

I min roll som vd för Lantmännen har arbetet handlat om att ta snabba och avgörande beslut för att hantera uppkomna utmaningar, och samtidigt behålla fokus på den långsiktiga strategin för att fortsätta utveckla ett lönsamt och hållbart jordbruk.

Den ansträngda situationen avseende tillgång på växtnäring har tydliggjort jordbrukets beroende av insatavaror med globala värdekedjor.

Vår vision Framtidens Jordbruk är en central del i vår strategi 2030, och det är glädjande att i årets rapport trots dramatiska omvärldshändelser kunna berätta om stora framsteg och viktiga milstolpar i vårt arbete.

Genom öppningen av vår nya växtförädlingsanläggning i Svalöv, med högteknologiska metoder och världsledande kompetens inom växtförädling, kan vi ta stora steg framåt för att utveckla mer produktiva och motståndskraftiga grödor, vilket är viktigt i ett förändrat klimat.

Vår lansering av fossilfri gödsel, tillsammans med

Yara, möjliggör vad som sannolikt är världens första, skalbara, fossilfria produktion av spannmål. Jag är stolt över att Lantmännen är ett av det första företagen i världen som kan presentera en fossilfri värdekedja för livsmedel.

I samarbete med Spendrups har vårt odlingsprogram Klimat & Natur utökats till att nu också omfatta malkorn, vilket betyder att alla slags spannmål numera finns i programmet. Vi ser också en spännande utveckling inom digitalisering av jordbruket där Agronod, med Lantmännen som en delägare, har lanserat en pilotversion av ett nytt klimatberäkningsverktyg. Det kommer att betyda mycket för utvecklingen av ett alltmer datadrivet hållbarhetsarbete för att nå konkreta resultat.

Årets rapport innehåller även en mängd andra exempel och berättelser som visar att Framtidens Jordbruk redan är på väg, jag önskar dig spännande läsning.

Magnus Kagevik,
vd & koncernchef

Hållbar odling enligt Lantmännen

Ett livskraftigt lantbruk är en förutsättning för hållbar odling och vilar på tre grundpelare – alla lika viktiga för att realisera Framtidens Jordbruk och möjliggöra omställningen till 2050.

Planeten – Att odlingen håller sig inom det resursutrymme som planeten långsiktigt kan tillhandahålla.

Produktivitet & Resurseffektivitet – Att odlingen är resurseffektiv och genererar hög avkastning i förhållande till insatta resurser och åkermarken som finns tillgänglig.

Plån boken – Att odlingen är lönsam för lantbrukaren samt prisvärd för den som köper råvaran.

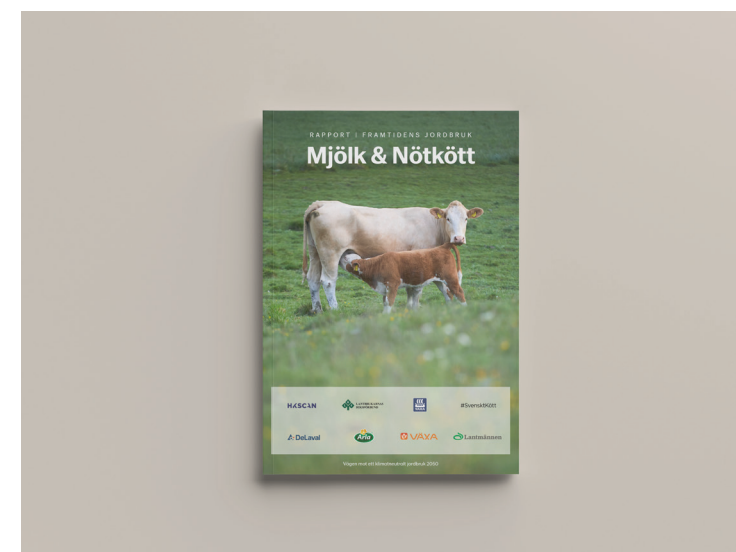
Kunskap: Forskning och utveckling

Lantmännens arbete för Framtidens Jordbruk är grundat i forskning och kunskap. Vi utvecklar hela tiden vår kunskapsbas för att förstå vilka åtgärder som är mest effektiva och kan göra störst skillnad och vilka områden som behöver utvecklas ytterligare. Vi satsar årligen ca 350 miljoner kronor på forskning och utveckling.

Två djuplodade rapporter

Sedan Framtidens Jordbruk lanserades har två kunskapsrapporter publicerats inom programmet. De analyserar, med utgångspunkt i forskning, hur viktiga värdekedjor för livsmedel kan bli klimatneutrala och samtidigt mer produktiva och lönsamma till 2050.

➔ **Rapporten Framtidens Jordbruk: Växtodling** lanserades 2019 och var startskottet för Lantmännens vision om Framtidens Jordbruk. Rapporten presenterar Lantmännens beräkningar, analyser och slutsatser för hållbar och lönsam svensk växtodling. I arbetsgruppen ingick medarbetare från olika delar av Lantmännens verksamheter, våra medlemmar – svenska lantbrukare – samt en extern referensgrupp bestående av experter och forskare.

⬆️ **Rapporten Framtidens Jordbruk: Mjolk & Nötkött** lanserades 2021 och visar vägen mot en mer hållbar och konkurrenskraftig mjölk- och nötköttsproduktion och minskade klimatutsläpp i linje med Parisavtalets mål. Djurhållning och växtodling är sammanlänkade system och rapporten syftar till att stärka synergierna ytterligare, öka hållbarhet och stärka livsmedelsförsörjningen i Sverige. Rapporten bygger på ett samarbete mellan LRF, Arla, HKScan, Yara, DeLaval, Svenskt kött, Växa och Lantmännen.

[Läs rapporterna på Lantmännen.se](https://lantmannen.se)

Forskningsinsatser under året

Lantmännen arbetar i många olika projekt för att utveckla kunskapen om Framtidens Jordbruk. Till exempel om gröna proteiner, nya resurseffektiva gödsel, och kolinlagring i jordbruksmark. I samarbete med akademi, företag och organisationer kopplar vi samman kunskap och forskning med konkreta projekt och erbjudanden till marknaden. Ett stort och viktigt steg är öppnandet av vår nya, teknologiskt avancerade växtförädlingsanläggning på Framtidsgården Svalöv.

↑ Gröna proteiner

Inom växtförädlingsprojektet "Ärtan – garantin för framtidens gröna protein" samverkar Lantmännen, SLU, FoodHills, Findus Sverige AB/Nomad Foods, Kalmar Ölands Trädgårdsprodukter och Sveriges stärkelseproducenter. Målet är skapa nya ärtsorter för svenska odlingsförhållanden, till exempel med plantor som tål varierande vattentillgång. Nya användningsområden kommer också att undersökas.

Lantmännen satsar på utveckling av olika sorters gröna proteiner, till exempel från vete, havre och ärtor. Under året har Lantmännen samarbetat med olika aktörer för att öka kunskapen om och driva på utvecklingen av mer och fler gröna proteinalternativ på marknaden.

+ Forskningsinsatser för att mäta kolinlagring

I ett nytt samarbete mellan det finska Meteorologiska Institutet, Häme University of Applied Sciences och Lantmännen, ska kolinlagring i jordbruksmark mätas och undersökas. Det är en utmanande uppgift som bland annat involverar datainsamling från jord, fält och satelliter.

Bland annat kommer olika odlingsystem studeras med avseende på förmågan att lagra in kol i marken. Det handlar till exempel om plöjning jämfört med direktsådd, och olika växtföljder där baljväxter och olika gräsarter inkluderas.

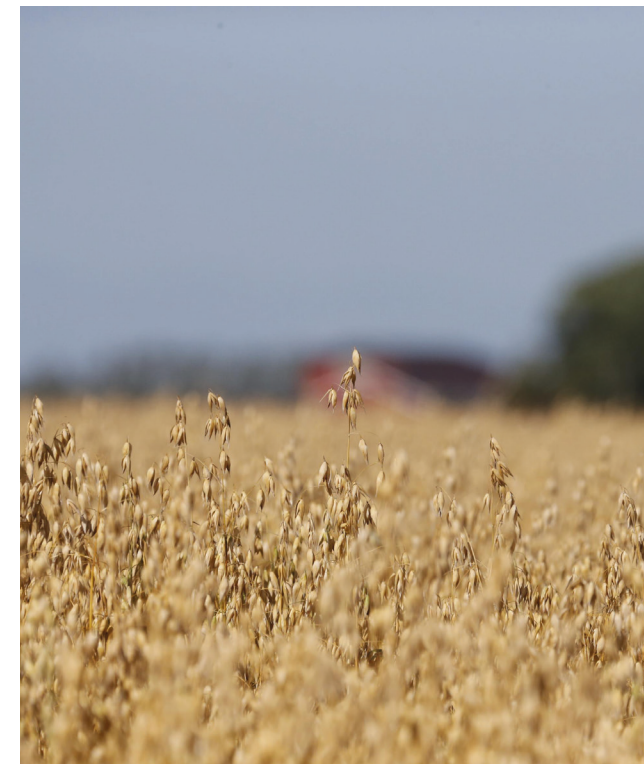
Lantmännen är också partnerföretag i projektet "Svensk Kolinlagring".

→ Nya gödsel

Lantmännen medverkar i projekt för utveckling av nya metoder för att framställa gödningsmedel.

- På området fossilfri mineralgödsel har vi kommit långt och i år lanserar vi, i samarbete med Yara, fossilfri gödsel. Produkten finns på marknaden 2023. Med fossilfri mineralgödsel möjliggörs en storskalig fossilfri värdekedja för livsmedel.

- Tillsammans med företaget EasyMining utvecklas förbättrade metoder för recirkulering av näringsämnen från vattenrening. Med nya metoder framställs helt rena näringsämnen från slam som annars inte kan användas i jordbruket.

”För att lyckas med ambitionerna inom Framtidens Jordbruk samarbetar vi med många olika företag, forskare och beslutsfattare, nationellt och internationellt. Kunskapsutvecklingen är snabb. Vi i branschen, med stöd från politiskt håll och finansiärer, behöver avsätta resurser för att redan nu säkerställa implementering av den nya kunskap och teknik som finns, då kan vi växla ut nytta än snabbare.”

Peter Annas,
Lantmännens FoU-chef

Bevis: Framtidsgården

På Lantmännens Framtidsgårdar testas och utvärderas nya odlingsmetoder, växtförädling, teknologisk utveckling och datainsamling.

Tillsammans ger våra Framtidsgårdar en bild av hur produktivitet, resurseffektivitet och miljöhänsyn kan förbättras för att vi ska nå framtidens hållbara och lönsamma jordbruk.

FRAMTIDSGÅRDEN

BJERTORP | SVALÖV | VIKEN

2020 etablerades Framtidsgården Bjertorp som fokuserar på växtodling.

2021 lanserades Framtidsgården Viken med inriktning på värdekedjan för mjölk och nötkött.

2022 lanserades Framtidsgården Svalöv där Lantmännen bedriver avancerad växtförädling.

På Lantmännens Framtidsgård Svalöv bedrivs växtförädling, testning och uppförökning av nya växtsorter. Under året öppnades en ny, banbrytande växtförädlingsanläggning där avancerad teknologi öppnar upp för snabb och precis växtförädling.

Panelstämning med Christina Lunner Kolstrup SLU, Carina Knorpp Näringsdepartementet, Lena Åsheim LRF, Per Arfvidsson Lantmännen, Lovisa Madås Moderator på invigningen av Framtidsgården Svalöv

↑ **Invigning av Framtidsgården**

Den 14 juni invigdes den nya, världsledande växtförädlingsanläggningen på Svalöv. I en direktsänd paneldiskussion lyftes insikten om att växtförädling spelar en avgörande roll för att nå ett lönsamt och hållbart jordbruk som är klimatneutralt till

2050. Publiken på plats besökte den nya förädlingsanläggningen med odlingskammare och laboratorium, och lantbruket på Svalövsgården. Växtförädling på fält där växtmaterial testas i ett stort antal parceller besöktes också.

→ **Banbrytande teknik**

I den nya växtförädlingsanläggning finns nio växtkammare, där odlingsmiljön kan styras i detalj. Med noggrann reglering av ljus och temperatur kan förutsättningar skapas för speed breeding som möjliggör en betydligt snabbare process för växtförädling än tidigare. Robotar kan på kort tid ta tusentals bladprover i syfte att utvinna DNA från en stor mängd småplantor. Det nya sekvenseringsinstrumentet läser av specifika delar av varje plantas DNA. Informationen analyseras med avancerade statistiska algoritmer för att hitta kopplingar mellan variationer i arvmassan och en rad viktiga egenskaper. På så sätt kan plantor med särskilt värdefulla egenskaper snabbt väljas ut – plantor som kommer att bli framtidens sorter.

”Arbetet som lett fram till lanseringen av Framtidsgården Svalöv har pågått länge. Vi har arbetat målmedvetet för att få ny kompetens till hantering av bioinformatik och prediktiv modellering för att få maximalt nyttjande av speed breeding och genomisk selektion kopplat till vår nya investering i växtkammare och robotar. Framför oss har vi nu ett spännande arbete, och jag gläds åt entusiasmen och kunskapen i gruppen. ”

Anette Olesen,
Växtodlingschef Svalöv

BJERTORP

FRAMTIDSGÅRDEN

På Framtidsgården Bjertorp drivs växtodling med utsädesproduktion och växtodlingsförsök. På gården strävar vi efter att optimera odlingsystem och markens egenskaper, samt minska klimatpåverkan med hjälp av den senaste teknologin för fältkörning och genom att öka kolinlagring och utveckla mullhalten i marken. Bjertorp är vår modellgård för det kommersiella lantbruket med fokus på produktivitet.

+ Jordhälsa

I projektet "Jordhälsa och skörd i ett föränderligt klimat" undersöker forskare vid SLU jorden på gården. Projektets hypotes är att en god jordhälsa förbättrar skördestabiliteten och att ett mera diversifierat system, där till exempel växtföljden varieras och jordbearbetningen minskas, gör markens kvalitet bättre. 60-70 olika fält i Östergötland och Västergötland ska ingå i projektet som pågår under fem år.

+ Nya gödselbrunnar

Två nya gödselbrunnar för att kunna ta emot och lagra stallgödsel från en närliggande grisproducent har byggts på Bjertorp. Att tillföra organisk gödsel bedöms bidra positivt till bördighet och jordhälsa som ger förutsättningar för bättre avkastning. Det minskar behovet av handelsgödsel och stärker det cirkulära system som utvecklas på gården när resurser i närområdet tas tillvara genom samverkan mellan växtodlingsgårdar och djurgårdar.

← Mötesplats

Framtidsgården Bjertorp är en mötesplats för olika intressenter som vill se tillämpning och resultat av nya metoder och teknik. Under året har besökslokaler renoverats och över 800 besökare kommit till gården. Bland besökarna finns lantbrukare, forskare, beslutsfattare och representanter från små och stora företag i värdekedjan för livsmedel.

VIKEN

FRAMTIDSGÅRDEN

Framtidsgården Viken är Lantmännens egen mjölkgård med 420 mjölkkor och 450 kvigor och kalvar samt 365 hektar som brukas för växtodling, främst vall. På gården testas vi Framtidens Jordbruk i praktiken och driver utvecklingen av en hållbar och produktiv mjölkproduktion.

+ Forskningsprojekt för klimatsmart foderstat

Under året genomförs ett delprojekt inom samarbetet Sustainimal för att undersöka sammansättning av foderstat med syfte att nå en så hållbar mjölkproduktion som möjligt. Tre olika foderstater jämförs och deras effekt på mjölkproduktion, metanemissioner, klimatpåverkan och djurens mående.

Med ny teknik kan många parametrar mätas, både avseende mjölkproduktion och klimat. Djurens produktivitet och fodereffektivitet är två av de viktigaste områdena att arbeta med för en hållbar mjölkproduktion. Djurvälstånd är högt prioriterat på Viken och även ett viktigt område i våra foderförsök.

↓ Mjölkrrobot ger bättre uppföljning

Under 2021 ersattes mjölkningsskarsellen på Framtidsgården Viken med en robotanläggning, genom ett samarbete med DeLaval. Under det här skördeåret har robotanläggningen tagits i bruk fullt ut vilket inneburit stora förändringar i arbetssätt på gården. Istället för att mjölka har personalen tid att gå runt mer bland djuren och reagera tidigt på förändringar. Ett avancerat digitalt system, gör det också enklare att tidigt märka om djur inte äter eller mjölkar som de ska. Det kan leda både till bättre djurhälsa och produktivitet.

Erbjudande: Från jord till bord

Lantmännen utvecklar erbjudanden till marknaden som gör att hela värdekedjan kan vara med och bidra till ett mer lönsamt och hållbart jordbruk.

Magnus Kagevik vd & koncernchef Lantmännen och Lars-Gunnar Edh Chef division Energi Lantmännen inviger bygget av den nya anläggningen för ärtprotein i Lidköping

↑ Miljardsatsning på gröna proteiner

Ett viktigt område under 2022 och framåt är gröna proteiner som utgör en stor affärsmöjlighet och samtidigt gynnar miljömässiga hållbarhetsaspekter. Under året påbörjades detaljprojekteringen av en ny storskalig produktionsanläggning för ärtprotein i Lidköping. Med en investering på drygt 1 miljard kronor kommer nya förutsättningar skapas för svenska lantbrukare att odla ytterligare en gröda i växtföljden

vilket har flera fördelar för miljö och klimat. Totalt beräknas 40 000 ton gul ärt, odlad på 15 000 hektar, behövas för produktionen. Eftersom ärtan kommer att ingå i en växtföljd där olika grödor roteras förväntas omkring 100 000 hektar få in ärt i växtföljden. Det är mycket positivt för jordhälsa och minskar behovet av tillförd växtnäring då ärtan är en kvävefixerande gröda.

+ Biostimulanter

En biostimulant är en produkt av biologiskt ursprung som förbättrar grödans produktivitet. Biostimulanter kan öka avkastningen, minska växtens känslighet mot stressfaktorer som värme och väta, och minska beroendet av gödselmedel och bekämpningsmedel. Lantmännen Bioagri utvecklar biostimulanter och har lanserat det nya algextraktet Stimplex. Stimplex förbättrar upptag av näringsämnen och hjälper grödan hålla sig friskare med bättre återhämtning efter stress.

← SMART Farming

SMART Farming är Lantmännens koncept för att nå ut med ny teknik och metoder för att öka hållbarhet, produktivitet och lönsamhet i jordbruket. Det finns många innovationer, utvecklad kunskap och nya tillvägagångssätt som ännu inte används i stora delar av svenskt lantbruk, här strävar Lantmännen efter att överbrygga implementeringsgapet. SMART Farming syftar till att på ett resurseffektivt sätt utveckla jordbruket, öka produktivitet, lönsamhet och hållbarhet.

"Svenskt lantbruk är ett av världens mest hållbara, trots det finns det fortfarande orealiserad potential i form av ny teknik och kunskap som ännu inte implementerats brett. Genom konceptet SMART Farming vill vi tillgängliggöra denna teknik för fler. Eftersom konceptet i huvudsak syftar till ökad produktivitet finns det ekonomiska incitament direkt på gårdsnivå. Dessutom stärker vi hållbarheten då klimatavtrycket per producerad enhet sänks i takt med att produktiviteten ökar."

Carin Ritter,
Chef Strategi och Affärsutveckling
Division Lantbruk

Klimat & Natur

Klimat & Natur är Lantmännens odlingsprogram för framtidens jordbruk som innehåller konkreta åtgärder för en mätbart mer hållbar odling. De lantbrukare som odlar enligt programmet arbetar bland annat med fossilfria bränslen på gårdarna, klimateffektivare mineralgödsel, precisionsodling med varierade kvävegiva och anläggning av lärkrutor och blommande zoner på åkern för att stärka den biologiska mångfalden. Genom kontraktsodling garanterar Lantmännen avsättning för skörden samtidigt som lantbrukaren får ersättning för de utförda åtgärderna.

Med programmets åtgärder har klimatavtrycket från odlingen av vete enligt programmet minskat med upp till 30 procent sedan 2015, och samtidigt skapat gynnsammare förutsättningar för både sånglärkor och insekter. Även havre, råg och korn odlas och programmet ger fortsatt god avkastning och hög kvalitet på spannmålen. Skörden 2022 var den största hittills med över 117 000 ton spannmål.

↑ Första skörden av malkorn i samarbete med Spendrups

Under våren har Lantmännen och Spendrups inlett ett nytt samarbete där malkorn, som är huvudingrediens i öl för första gången, odlas enligt Lantmännens program för Framtidens Jordbruk - Klimat & Natur. Det innebär att odlingsmetoder som minskar klimatpåverkan och gynnar

Fredrik Spendrup, vd & koncernchef Spendrups och Magnus Kagevik vd & koncernchef Lantmännen

den biologiska mångfalden kommer att användas. 3000 ton malkorn som skördades under hösten kommer att användas i 18 miljoner liter öl som bryggs i början av 2023.

↑ Kraftfodder

Årets skörd blir den första där spannmål odlat enligt Klimat & Natur skördas för hästfoder. Kraftfodder blev en del av Klimat & Natur under året och foder baserat på spannmål från programmet finns på marknaden från hösten 2022.

Erbjudande: Från jord till bord

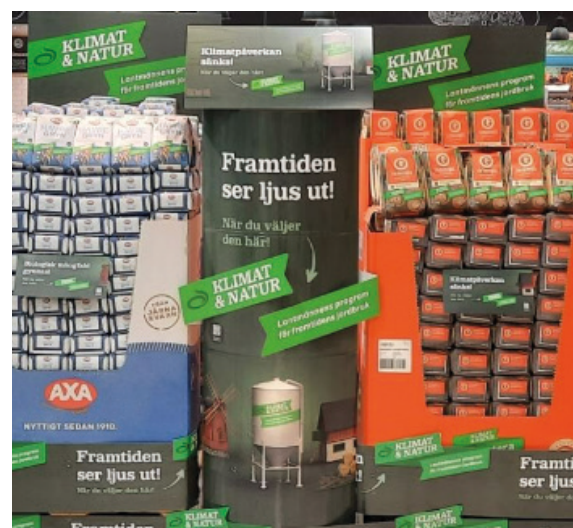

↑ Första skörden i Finland

Under 2022 skördades för första gången råg odlad enligt Klimat & Natur i Finland. Rågen odlad enligt programmet beräknas minska klimatavtrycket med 15 procent jämfört med konventionellt odlad finsk råg.

→ Bra mat från Lantmännen

Genom att köpa produkter med spannmål från Klimat & Natur kan konsumenterna vara med och bidra till utvecklingen av ett mer hållbart och lönsamt jordbruk. Under året har butikskampanjer genomförts i samarbete med flera daglivarukedjor för att sprida information om Klimat & Natur nära köptillfället. Vetemjöl, frysta pannkakor och plättar från Kungsörnen och AXA havregryn lyftes fram som en del av odlingsprogrammet. Försäljningen av produkter märkta med Klimat & Natur gör att vi kan odla alltmer spannmål med hållbara metoder.

Butiksaktivering av Lantmännens Klimat & Natur-produkter från Kungsörnen och AXA

Klimat & Natur effekt:

Skörd:	2022	Sedan 2015
Spannmål i odlingsprogrammet totalt	117 500 ton*	568 000 ton
Klimatnytta:		
CO ₂ besparad	13 488 ton	59 194 ton
Motsvarar varv runt jorden med flyg	ca 6 131 varv	22 816 varv
Biologisk mångfald:		
Lärkrutor	19 850 st	
Kantzoner	1 020 680 m ²	
Tillsammans motsvarande antal fotbollsplaner	196 st	

* Volym beräknad av kontrakterad hektar, 18 000 hektar, och snittskörd per hektar.

Samarbetspartners

”Det är väldigt bra att odlingsprogrammet växer eftersom vi tillsammans behöver ta ett helhetsgrepp för att gynna klimatet och den biologiska mångfalden. I och med samarbetet mellan Spendrups och Lantmännen där malkorn introducerats har vi dessutom möjlighet att odla alla de fyra sädeslagen inom ramen för Klimat & Natur. Det är bra för oss lantbrukare, för jorden vi brukar och för klimatet.”

Christian Negendanck, vd
Högesta Gård.

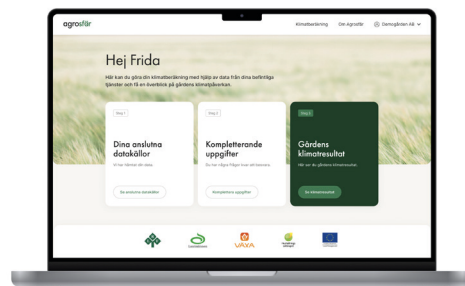
Samverkan: I hela värdekedjan

Ett mer hållbart och lönsamt jordbruk kan bara åstadkommas genom samarbete längs hela värdekedjan för livsmedel. Lantmännen ingår i många olika partnerskap där syftet är att utveckla kunskap, nya metoder och nya erbjudanden tillsammans med andra företag, forskare och samhällsaktörer. Tillsammans kan vi skapa Framtidens Jordbruk. Här beskriver vi några av de samarbeten som tagit viktiga steg framåt under 2022.

Yara

Lantmännen och Yara samarbetar för att etablera världens första fossilfria livsmedelskedja. Under 2022 startade Yara bygget av en ny fabrik för produktion av fossilfri gödsel. År 2023 kommer nitratbaserade fossilfria gödselmedel finnas på marknaden. Fossilfri gödsel från samarbetet minskar koldioxidavtrycket med 80–90 procent tack vare användningen av förnybar energi.

Agronod

Lantmännen är en av fyra ägare i det nystartade företaget Agronod som bygger en nationell plattform för delning av jordbruksdata. Målet är att stärka lönsamhet, hållbarhet och innovationskraft i svenskt lantbruk. Under året beviljades Agronod 50 miljoner kronor i stöd från Jordbruksverket.

”Under året har frågor om beredskap och livsmedelsförsörjning kommit allt högre på agendan och behovet av att samarbeta kring samhällsviktiga frågor är tydligare än på länge. Ett viktigt område är att stärka spannmålsinfrastrukturen framåt och bokstavligen säkerställa matens väg från jord till bord. Här har vi på Lantmännen en särskild roll som drivande och samlande aktör, det ligger i vår natur att samarbeta som företrädare för 19 000 bönder, våra medlemmar.”

Patrik Myrelid,
Lantmännens strategichef

Samverkan: I hela värdekedjan

↓ Sustainimal

SustAinimal är en centrumbildning finansierad av forskningsrådet Formas med uppdrag att öka kunskapen om de livsmedelsproducerande djurens roll i omställningen till ett resiliellt, hållbart och lönsamt livsmedelssystem i Sverige. Projektet leds av SLU och Lantmännen ingår som en av flera olika partners inom Sustainimal. Under 2022 har projektet nått halvtid och bland annat publicerat en rapport om möjligheter kopplat till ökad naturbetesdrift.

↑ Tillväxtbolaget

Tillväxtbolaget erbjuder lån till svenska lantbruksföretag som vill göra hållbara investeringar. Genom toppfinansiering som kompletterar andra investeringar möjliggörs framtidssatsningar på gård, till exempel investeringar i animalieproduktion och växtodling.

Under året har Tillväxtbolaget tagit in 35 miljoner kronor i nytt kapital från sina ägare – Lantmännen, LRF och Svensk Mjök – för att möjliggöra ytterligare investeringar på svenska gårdar.

↓ SLU Grogrund

SLU Grogrund och Lantmännen har ett långsiktigt samarbete inom flera områden. Ett viktigt framsteg under året är bland annat satsningen på växtförädling i Svalöv där Lantmännens nya anläggning skapar förutsättningar för ännu närmare forskningssamarbeten inom avancerad växtförädlingsteknik.

↓ NitroCapt

Det nya företaget NitroCapt utvecklar en helt ny teknik för produktion av kvävegödsel, där kväve fångas in ur luften med hjälp av förnybar energi från solpaneler. Lantmännen samarbetar med NitroCapt för att främja utvecklingen av fossilfri gödselproduktion med stor potential att minska klimatutsläpp och stärka självförsörjning.

↑ Lantbruksplast av återvunnen råvara

Lantmännen har tillsammans med norska Felleskjøpet og danske Hornslyd Købmandsgaard inlett ett samarbete för att minska klimatpåverkan från lantbruksplast tillsammans med producenten Trioworld. År 2025 skall hela Trioworlds sortiment av sträckfilm, som används till balensilering, ersättas med produkter som består av minst 30 procent återvunnet material. Det återvunna materialet är lantbruksplast som lantbrukare lämnat in för återvinning. Den nya materialsammansättningen kommer att leda till mindre nyproducerad plast och därmed en minskning av koldioxidutsläppen med en tredjedel.

Fler partnerskap i värdekedjan

HKSCAN

FORMAS

SWEDEN
FOOD
ARENA

agroned
LANDBRUKETS DATAPLATTFORM

DeLaval

Svensk
Kolinlagring

VÄXA

macklean

Nordic Oats

energifabriken

#SvensktKött

Från Science Based Targets till Science Based Action

Vägen mot ett hållbart och lönsamt jordbruk som är klimatneutralt till 2050 blir allt tydligare. Inom ramen för Framtidens Jordbruk pågår en mängd framåtlutade initiativ och projekt som redan nu bär frukt.

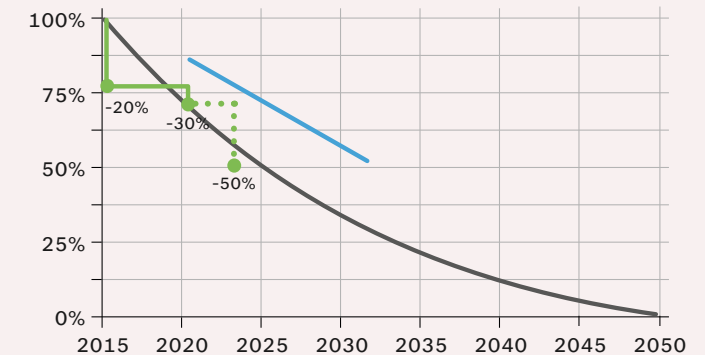
I år har Science Based Targets initiative (SBTi) tagit fram specifika klimatmålsättningar för jordbrukssektorn. Den nya vägledningen specificerar i vilken takt växthusgaser från jordbruk bör minskas för att vara i linje med vad vetenskapen säger krävs för att uppnå 1,5 gradersmålet och begränsa klimatförändringarna. SBTi definierar målnivåer för olika jordbruksråvaror. För vete är exempelvis målsättningen en 36 procent minskning av klimatavtrycket mellan 2020 och 2030 per kilo vete. SBTi används i hög utsträckning bland företag inom livsmedelsvärdekedjan som ramverk för klimatstrategier för företag.

På Lantmännen har vi redan idag konkreta erbjudanden som hjälper företag att nå målen. Just nu designar vi den första storska-

liga fossilfria värdekedjan för livsmedel med introduktionen av fossilfri gödsel nästa år. I och med det kan vi erbjuda spannmål från vårt odlingsprogram Klimat & Natur som möter målsättningarna till 2030 redan nästa år. Med ersättning direkt till lantbrukaren för klimat- och miljöåtgärder skapar programmet möjligheter att göra hållbara investeringar på gårdarna utan att det sker på bekostnad av lönsamheten. Vi har tagit steget från Science Based Targets till Science Based Action. Klimat & Natur visar vägen för hur en mer hållbar odling i linje med globala klimatmål ser ut. Här ligger det svenska jordbruket i internationell framkant och vi på Lantmännen är stolta över att vara en möjliggörare för framtidens jordbruk.

Framöver kommer än fler viktiga steg tas mot Framtidens Jordbruk. Jag ser med intresse hur arbetet i värdekedjan för mjölk och nötkött utvecklas i linje med den rapport vi tog fram i samarbete med Arla, HKScan, LRF, Yara, DeLaval, Svenskt Kött och Växa år 2021;

Klimatpåverkan CO₂e (%)

Figur 3. Potential för att minska klimatpåverkan från odlingen, beräknat per ton höstvede, samt minskningstakt av utsläpp enligt nya målsättningar för jordbruket från SBTi.

- Minskningstakt för klimatpåverkan, enligt Parisavtalet
- Minskningstakt av utsläpp för jordbruk enligt SBTi FLAG
- Minskad klimatpåverkan från vete odlat enligt Klimat & Natur

”Framtidens Jordbruk Mjölk och Nötkött”. Nyligen har Arla presenterat en modell för hållbarhetsersättning för att finansiera och motivera åtgärder som bidrar till att minska mjölkgårdarnas klimatutsläpp med 30 procent till 2030.

Det återstår nu 27 skördar till 2050 då vi ska nå målen för Framtidens Jordbruk, jag ser de närmaste åren som avgörande för hur vi ska lyckas. Med skördeåret 2022 bakom oss finns det, trots den just nu väldigt nedslående utvecklingen i omvärlden, skäl att se positivt på utvecklingen av en hållbar och trygg livsmedelsförsörjning. Framtidens jordbruk utvecklas här och nu.

Claes Johansson,
Hållbarhetschef

Om Lantmännen

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ grundat på den djupa kunskapen som våra lantbrukare har samlat på sig över generationer. Med utgångspunkt i åkermarken och verksamheter i hela värdekedjan finns vi med från sådd till skörd till maten på våra bord, foder till våra djur och klimatsmarta biobrännslan.

Tillsammans arbetar vi för ett livskraftigt lantbruk. Tillsammans tar vi ansvar från jord till bord.

